

Консультації з питань профілактики виробничого травматизму.

Відповідно до ст. 50-51 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» страховий експерт з охорони праці перевіряє стан профілактичної роботи та охорони праці на підприємствах і мають право безперешкодно та в будь який час відвідувати підприємства для здійснення перевірок. Проведення перевірок є одним із основних методів роботи щодо профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Слід зазначити, що такі перевірки не відносяться до заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності та носять більш консультативно-дорадчий характер. Метою проведення страховими експертами з охорони праці планових перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи у суб'єктів господарювання є вивчення стану умов і безпеки праці на них для подальшого надання в межах компетенції допомоги роботодавцю у вдосконаленні системи управління охороною праці.

Які питання розглядає страховий експерт під час здійснення перевірок суб'єктів господарювання?

Відповідно до п.6.17. «Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань» до переліку питань, що розглядаються страховими експертами з охорони праці під час перевірок суб'єктів господарювання, входять: стан виконання вимог Закону України «Про охорону праці» щодо створення на підприємстві служби охорони праці, виконання службою охорони праці своїх основних завдань та обов'язків; організація, своєчасність та якість проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, у тому числі для робіт з підвищеною небезпекою або робіт, де є потреба у професійному доборі; організація, своєчасність та якість проведення інструктажів з питань охорони праці; організація та своєчасність проходження передбачених законодавством медоглядів найманими працівниками, виконання вимог заключного акта за результатами медогляду; виконання профілактичних заходів з охорони праці та інших заходів з охорони праці на підставі планів робіт, приписів, наказів, розпоряджень, колективного договору, угоди; забезпечення усунення причин нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин; наявність і робота комісії з питань охорони праці та уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці; своєчасність проведення атестації робочих місць за умовами праці та стан виконання заходів, запропонованих атестаційною комісією; наявність наочної агітації безпечних методів роботи; наявність та стан виконання комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці;

виконання подань страхового експерта роботодавцям, внесених під час проведення попередніх перевірок про порушення законодавства про охорону праці;

забезпеченість підприємства та найманих працівників інструкціями з охорони праці за професіями і видами робіт, законодавчими та іншими нормативно-правовими актами з охорони праці; порядок допуску до виконання робіт з підвищеною небезпекою. Перелік основних питань, які розглядаються при перевірці суб'єктів господарювання, може бути доповнено залежно від виду економічної діяльності суб'єкта господарювання та обставин, що стали причиною перевірки.

Чи потрібно проходити навчання та перевірку знань з питань охорони праці уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці в навчальному закладі, чи достатньо проходження навчання й перевірки знань на підприємстві?

Відповідно до п. 1.7 Типового положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.11-93), ці особи в місячний термін після обрання за рахунок роботодавця проходять навчання з охорони праці відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05).

Уповноважені найманими працівниками особи, які є членами постійно діючих комісій з перевірки знань з питань охорони праці, проходять навчання в учбовому закладі. Відповідно до п. 5.5 НПАОП 0.00-4.12-05, всі інші уповноважені найманими працівниками особи проходять навчання та перевірку знань з питань охорони праці стосовно робіт, виконання яких входить до їхніх функціональних обов'язків, безпосередньо на підприємстві.

Чи повинен член комісії проходити навчання з питань охорони праці?

Відповідно до п.2 Постанови КМУ від 30.11.2011р. №1232 право роз'яснювати вимоги Порядку щодо розслідування та обліку нещасних випадків і аварій на виробництві надано Державній службі з питань праці. Відповідь на дане запитання можна знайти в офіційному листі Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України (Держгірпромнагляд України) від 31.01.2012 року №716/0/3-1-6/12 «Про надання роз'яснень». В цьому листі зазначено, що для участі в роботі комісії з розслідування нещасних випадків на підприємстві повинні залучатися особи, які згідно з чинним законодавством пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Які санкції передбачені за несвоєчасне повідомлення Фонду про нещасний випадок, який стався на виробництві?

Дані питання прописані в ст.165(4), 188(23) Кодексу України про адміністративні правопорушення. Зокрема, порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами - підприємцями, які використовують найману працю, фізичними особами, які не мають статусу підприємців та використовують

найману працю, терміну інформування Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України про нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, що сталися на підприємстві, про зміни технології робіт або виду діяльності підприємства - тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Якщо такі дії вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У відповідності до статті 38 Кодексу адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше, ніж через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – два місяці з дня його виявлення.

Чи має право потерпілий зі стійкою втратою працездатності на одноразову допомогу від Фонду, якщо в акті за формою Н1 зазначено, що потерпілий знаходився в стані алкогольного сп'яніння?

Якщо за висновком комісії з розслідування нещасного випадку встановлено, що хоча б одною з причин травмування працівника було порушення нормативних актів з охорони праці, в т.ч. потерпілий знаходився в стані алкогольного сп'яніння, то комісія з питань охорони праці підприємства визначає, на який відсоток необхідно зменшити розмір одноразової допомоги, але не більше як на 50 відсотків. Слід зазначити, що існування такої комісії на підприємстві є не обов'язковим. Вона може створюватися на підприємстві з кількістю працюючих 50 і більше чоловік незалежно від форм власності та видів господарської діяльності за рішенням трудового колективу на загальних зборах чи конференції.

У разі, якщо комісія з охорони праці на підприємстві не створена, відсоток зменшення розмір одноразової допомоги визначає комісія з питань вирішення спорів при робочих органах виконавчої дирекції Фонду. Отже робочий орган виконавчої дирекції Фонду зобов'язаний зменшити розмір одноразової допомоги відповідно до прийнятого рішення.

Страховий експерт з охорони праці Гайворонського відділення УВД ФСС України у Кіровоградській області
Олександр Загородній